

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Tdo/72/2021
Identifikačné číslo spisu: 8719010295
Dátum vydania rozhodnutia: 14.10.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Hatala
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:8719010295.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Hatalu a sudcov JUDr. Juraja Klimenta a JUDr. Petra Štífta v trestnej veci obvineného B. A., pre zločin ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na iné, prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 14. októbra 2021 v Bratislave dovolanie obvineného podané prostredníctvom jeho obhajcu Mgr. Marcela Lesňáka, proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 28. októbra 2019, sp. zn. 3To/38/2019, a takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného B. A. sa o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Poprad (ďalej len „okresný súd“ alebo „prvostupňový súd“) z 1. júla 2019, sp. zn. 6T/37/2019 bol obvinený B. A. uznaný vinným zo spáchania zločinu ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. e) Trestného zákona v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona, pre prečin výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. e) Trestného zákona a pre prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1 Trestného zákona na tom skutkovom základe, ako je uvedené v skutkovej vete výrokovvej časti tohto rozsudku.

Za to bol obvinenému podľa § 155 ods. 2 Trestného zákona s použitím § 37 písm. h) písm. m) Trestného zákona, § 38 ods. 5 Trestného zákona, § 41 ods. 2 Trestného zákona uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 8 (osem) rokov a 6 (šesť) mesiacov, na ktorého výkon bol podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona zaradený do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom strázenia.

Podľa § 76 ods. 2 Trestného zákona s použitím § 78 ods. 1 Trestného zákona súd obvinenému uložil ochranný dohľad na 2 (dva) roky.

Podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku uložil obvinenému povinnosť nahradiť poškodenej Všeobecnej zdravotnej poisťovni, a. s. škodu vo výške 22,57 Eur.

Proti rozsudku prvostupňového súdu podal obvinený v zákonnej lehote odvolanie (napadol rozsudok v celom jeho rozsahu).

Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) o odvolaní obvineného rozhodol na verejnom zasadnutí uznesením 28. októbra 2019, sp. zn. 3To/38/2019 takým spôsobom, že podľa § 321 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok v celom rozsahu. Na základe § 322 ods. 3 Trestného poriadku uznal obvineného za vinného zo zločinu ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona v štádiu pokusu podľa § 14 Trestného zákona, z prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. e) Trestného zákona a z prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1 Trestného zákona, na tam uvedenom skutkovom základe.

Za to mu krajský súd uložil podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona s použitím § 37 písm. h), písm. m) Trestného zákona, § 38 ods. 5 Trestného zákona, § 41 ods. 1 Trestného zákona úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 7 (sedem) rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona ho pre výkon uloženého trestu zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

Podľa § 76 ods. 2 Trestného zákona s použitím § 78 ods. 1 Trestného zákona mu uložil ochranný dohľad na 2 (dva) roky.

Krajský súd obvineného rovnako ako okresný súd zaviazal k náhrade škody.

Dňa 17. septembra 2021 bolo Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) predložené dovolanie obvineného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 28. októbra 2019, sp. zn. 3To/38/2019 spísané prostredníctvom jeho obhajcu Mgr. Marcela Lesňáka (doručené prvostupňovému súdu 25. mája 2021).

Ako dovolacie dôvody pritom obvinený označil dôvody uvedené pod písm. c) § 371 ods. 1 Trestného poriadku (t. j., že zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu), písm. g) § 371 ods. 1 Trestného poriadku (t. j., že rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom) a písm. i) § 371 ods. 1 Trestného poriadku (t. j., že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť).

Obvinený v podanom dovolaní namietal, že okresný ako ani krajský súd v prejednávanej veci nevypočul všetkých ním navrhovaných svedkov, neboli vykonané konfrontácie, nemal možnosť klásť poškodenej otázky. Svedkovia boli pod vplyvom alkoholu, dôkazy boli hodnotené jednosmerne vzhľadom na to, že je recidivista, namieta nekompetentnosť znalca, pričom sám hodnotí vykonané dôkazy.

V záverečnej časti dovolania obvinený uviedol, že zo strany súdov došlo k nesprávne hodnoteniu vykonaných dôkazov.

S poukazom na vyššie uvedené obvinený navrhol, aby najvyšší súd podľa § 386 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku vyslovil, porušenie zákona v neprospech obvineného.

Zároveň navrhol, aby najvyšší súd podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušil napadnuté rozhodnutie krajského súdu v celom rozsahu aj rozsudok okresného súdu, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a prikázal okresnému súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

V závere navrhol, aby nebol vzatý do väzby.

Po postupe v zmysle ustanovenia § 376 Trestného poriadku sa prokurátor Okresnej prokuratúry Poprad

(ďalej len „prokurátor“) k dovolaniu obvineného vyjadril 23. júna 2021 tak, že ho navrhol odmietnuť podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku.

V dôvodoch poukázal na to, že obvinený len opakuje svoje argumenty už prednášané pred okresným súdom i krajským súdom, ktoré sa s nimi vysporiadali. Svedkovia boli vypočúvaní na hlavnom pojednávaní za prítomnosti obvineného i jeho obhajcu, pričom mal možnosť im klást' otázky, prípadne upozorňovať na prípadné nezrovnalosti v ich výpovediach. O jeho návrhoch na doplnenie dokazovania bolo súdmi zákonným spôsobom rozhodnuté.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) postupom podľa § 378 Trestného poriadku predbežne preskúmal dovolanie i predložený spisový materiál a zistil, že dovolanie je prípustné [§ 368 ods. 2 písm. h) v spojení s písm. a) Trestného poriadku], bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku), prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku) a tiež v lehote a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1, ods. 3 Trestného poriadku). Najvyšší súd zároveň zistil aj to, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zřejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku.

Úvodom rozhodnutia o dovolaní je nutné vo všeobecnosti zdôrazniť, že dovolanie predstavuje mimoriadny opravný prostriedok, keď nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zřejmé, že dovolanie nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších. Tie sú ako dovolacie dôvody výslovne uvedené v § 371 Trestného poriadku, pričom v porovnaní s dôvodmi ustanovenými v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní sú koncipované podstatne užšie.

Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, sú striktné obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštanca a dovolanie nebolo chápané len ako „ďalšie“ odvolanie.

Pokiaľ ide o otázku viazanosti dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené v zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku, k tomu je dôležité poznamenať - tak ako to napokon najvyšší súd už stabilne zdôrazňuje v rámci svojej rozhodovacej činnosti - že táto sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku. Teda zjednodušene povedané, podstatné sú vecné argumenty uplatnené dovolateľom a nie ich subsumpcia (podradenie) pod konkrétne ustanovenia § 371 Trestného poriadku (viď k tomu bližšie R 120/2012).

A napokon ešte pred vysporiadaním sa s konkrétnymi uplatnenými námietkami obvineného sa žiada úvodom vo všeobecnosti tiež uviesť, že dovolací súd je vždy viazaný konečným skutkovým zistením, resp. skutkovými závermi, ktoré vo veci urobili súd prvého a druhého stupňa, a teda dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia, čo je zřejmé z dikcie § 371 ods. 1 písm. i) časť vety za bodkočiarkou Trestného poriadku. Dovolací súd skutok ustálený súdmi nižšieho stupňa nemôže ani meniť, ani dopĺňať (to neplatí len pre posúdenie dôvodnosti dovolania ministra spravodlivosti podaného podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku).

Vo všeobecnosti sa na úvod žiada uviesť, že zásadným porušením práva na obhajobu sa rozumie najmä porušenie ustanovení o povinnej obhajobe, keď obvinený po určité časť trestného konania nemal obhajcu napriek tomu, že ho mal mať, a zároveň orgány činné v trestnom konaní alebo súd, v tomto čase skutočne vykonávali úkony trestného konania, ktoré smerovali k vydaniu meritórneho rozhodnutia, ktoré bolo napadnuté dovolaním. Výnimočne môže ísť aj o iné pochybenie súdu alebo orgánov činných

v trestnom konaní, v dôsledku ktorého dôjde k odňatiu alebo znemožneniu riadneho uplatnenia procesných práv obvineného. Nie každé porušenie práva obvineného na obhajobu, resp. porušenie práva obvineného na obhajobu s akoukoľvek intenzitou, zakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Vlastné hodnotenie dôkazov obvineným nezakladá žiaden dovolací dôvod.

Konanie na súdoch bolo kontradiktórne, o jeho návrhoch bolo rozhodnuté, čo je zrejmé zo zápisníc z hlavného pojednávania i verejného zasadnutia.

Uznesenie o pribratí znalca MUDr. Karola Friedu bolo stranám, vrátane obvineného a jeho obhajcu riadne doručené s poučením o možnosti podania sťažnosti, navyše na odbornosť znalca poukázal už krajský súd (str. 13, 14 rozsudku), preto nemohol byť ani tento dôkaz vyhodnotený ako nezákonný.

V nadväznosti na dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku je v prvom rade potrebné zdôrazniť, že dovolanie z citovaného dôvodu možno podať, ak je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Čo sa týka predmetného dovolacieho dôvodu, tak z jeho znenia ako aj z inštitútu dovolania, ako mimoriadneho opravného prostriedku je zrejmé, že trestné konanie je v zásade dvoj inštančné. Dovolací súd je tak viazaný zisteným skutkovým stavom veci tak, ako ho ustálili súdy nižšej inštanície. Rovnako nie je oprávnený ani posudzovať spôsob hodnotenia dôkazov a závery, ktoré z dokazovania súdy vyvodili a ktoré sú podkladom pre zistenie skutkového stavu.

V dôsledku uvedeného iba s poukazom na nesprávne skutkové zistenia alebo na nesúhlas s hodnotením vykonaných dôkazov nemožno potom vyvodzovať predmetný dovolací dôvod. Ten je totiž daný len v tých prípadoch, keď je rozhodnutie súdu založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na inom nesprávnom hmotnoprávnom posúdení. Ustanovenie § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku teda vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu.

V rámci posudzovania existencie tohto dovolacieho dôvodu súd skúma, či skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol správne podradený (subsumovaný) pod príslušnú skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad odôvodňuje naplnenie tohto dovolacieho dôvodu. Do úvahy prichádzajú alternatívy, že skutok mal byť právne kvalifikovaný ako iný trestný čin alebo, že skutok nie je trestným činom.

Spomenutý dovolací dôvod napĺňa aj zistenie, že rozhodnutie je založené na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. Pod nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie, napr. nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť činu (§ 24 až 30 Trestného zákona), premčania trestného stíhania (§ 87 Trestného zákona), ďalej pochybenie súdu pri ukladaní úhrnného trestu, súhrnného trestu, spoločného trestu alebo ďalšieho trestu (§ 41 až § 43 Trestného zákona) a pod., i ukladaní trestu obzvlášť nebezpečnému recidivistovi podľa § 47 ods. 2 Trestného zákona.

Na základe uvedeného najvyšší súd vo vzťahu k dovolacím námietkam obvineného, týkajúcim sa nedostatočného zistenia skutkového stavu a nesprávneho hodnotenia dôkazov, uvádza, ako už bolo poukázané vyššie (a ako to zároveň judikatúra najvyššieho súdu už chronicky zdôrazňuje), že právna úprava dovolania výslovne vylučuje možnosť uplatňovania námietok voči skutkovým zisteniam súdov, čo znamená, že v dovolacom konaní nie je možné preskúmať a hodnotiť správnosť či úplnosť zisteného skutkového stavu, preverovať dostatočnosť vykonaného dokazovania, ako ani posudzovať správnosť, resp. celkovo spôsob hodnotenia jednotlivých dôkazov a závery, ktoré z dokazovania súdy vyvodili (a ktoré sú podkladom pre zistenie skutkového stavu). Skutkový stav je v prípade rozhodovania o dovolaní hodnotený iba z toho hľadiska, či skutok alebo iná okolnosť skutkovej povahy boli správne právne posúdené, t. j. či boli právne kvalifikované v súlade s príslušnými ustanoveniami hmotného

práva. Revízia skutkových zistení a záverov urobených súdmi nižšieho stupňa už v dovolacom konaní neprichádza do úvahy.

Najvyšší súd potom, ako dospel k záveru, že konaním obvineného, vymedzeným v skutkovej vete odsudzujúceho rozsudku krajského súdu boli naplnené všetky znaky skutkovej podstaty trestných činov tak, ako ich ustálil krajský súd.

V konečnom dôsledku je potom potrebné uzavrieť, že dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku nezodpovedá ani jeden argument obvineného špecifikovaný v podanom dovolaní, a preto najvyšší súd nemôže konštatovať naplnenie tohto dovolacieho dôvodu.

Z vyššie uvedeného je zrejmé, že v rozsahu námietok vymedzených v dovolaní obvineného nie je naplnený žiadny z dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku, a preto najvyšší súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

Rozhodnutie bolo prijaté jednomyselne.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.